

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра філософії та міжнародної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
(Савицька І. М.)
“ ” _____ 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри філософії та міжнародної комунікації
Протокол № 13 від “16” травня 2024 р.
Завідувач кафедри
(Культенко В.П.)

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Англійська мова та друга іноземна»
Гарант ОП
(Стрілець В. В.)
Гарант ОП «Німецька мова та друга іноземна»
Гарант ОП
(Ольховська Н.С.)

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Філософія та логіка

Галузь знань 03 – Гуманітарні науки

Спеціальність 035 – Філологія

035.041 «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)»;

035.043 «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)»

Освітня програма: «Англійська мова та друга іноземна»

«Німецька мова та друга іноземна»

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробники: доцент, кандидат філософських наук Горбатюк Т.В

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни «Філософія та логіка»

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	035 – Філологія 035.041 «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)»; 035.043 «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)»	
Освітня програма	«Англійська мова та друга іноземна» «Німецька мова та друга іноземна»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	<i>16 год.</i>	<i>год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>год.</i>
Лабораторні заняття	<i>- год.</i>	<i>год.</i>
Самостійна робота	<i>74 год.</i>	<i>год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>3 год.</i>	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: розвиток у студентів інтересу до філософського осмислення дійсності, світового історико-культурного процесу, формування філософської культури мислення, пізнання світу та самих себе, навичок застосування філософської методології;

актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти. формування і удосконалення логічної культури мислення, формування раціонально-аналітичного підходу до аналізу різноманітних процесів та явищ сучасного суспільства, активізація творчого потенціалу особистості.

Завдання: розкрити специфіку вічних філософських питань, що стосуються життя кожної людини; надати загальні теоретичні знання про основні філософські концепції та філософські категорії; окреслити специфіку та межі філософського знання; прищепити культуру філософського теоретичного мислення; сформувати здатність до самостійного аналізу складних явищ суспільного життя та вміння пов'язувати загальні філософські проблеми з розв'язанням завдань психології; сприяти формуванню гуманістичного потенціалу особистості, її загальної культури.

викласти загальні засади логіки, проаналізувати основні форми і закони міркувань, розкрити основний метод дослідження сучасної логіки; надати цілісне уявлення про особливості змісту та проблематики логічного знання, його науковий апарат; сформувати навички аналітичного мислення, вміння доводити та відстоювати свою думку; навчити застосовувати логічні методи та формувати навички їх застосування; навчити використовувати отримані знання для того, щоб не допускати логічних помилок при наданні психологічної допомоги; сприяти прищепленню елементів культури мислення та підвищенню інтересу до сучасної логічної культури.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

2. Програма та структура навчальної дисципліни «Філософія та Логіка» для повного терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
МОДУЛЬ 1. ФІЛОСОФІЯ. ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ														
Тема 1. Сутність філософії та її роль у суспільстві.	1	8	1	2			5							
Тема 2. Філософія Давнього світу. Антична філософія.	2	8	1	2			5							
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	3	8	1	2			5							
Тема 4. Філософія Нового часу, доби Просвітництва та Німецька класична філософія	4	8	1	2			5							
Тема 5. Некласична філософія XIX-XXI ст	5	8	1	2			5							
Тема 6. Українська філософія	6	8	1	2			5							
Разом за змістовим модулем 1.		48	6	12			30							
МОДУЛЬ 2. ОНТОЛОГІЯ. ГНОСЕОЛОГІЯ. СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ. ФІЛОСОФСЬКА АНТРОПОЛОГІЯ														
Тема 7. Онтологія. Філософське вчення про буття	7	8	1	2			5							
Тема 8. Гносеологія. Теорія пізнання	8	8	1	2			5							
Тема 9. Соціальна філософія. Філософія суспільства	9	8	1	2			5							
Тема 10. Філософська антропологія. Філософія культури	10	8	1	2			5							
Разом за змістовим модулем 2		32	4	8			20							
МОДУЛЬ 3. ЛОГІКА														
Тема 11. Предмет, метод і значення логіки	11	8	1	2			5							

Тема 12. Поняття як форма міркування	12	8	1	2		5					
Тема 13. Судження як форма міркування	13	8	1	2		5					
Тема 14. Умовиводи	14	8	1	2		5					
Тема 15. Аргументація	15	8	1	2		5					
Разом за змістовим модулем 3		40	5	10		25					
Усього годин		120	30	30		60					

3. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософська пропедевтика	2
2	Антична філософія	2
3	Філософія доби Середньовіччя та доби Відродження	2
4	Філософія Нового часу, доби Просвітництва та Німецька класична філософія	2
5	Некласична філософія ХІХ-ХХІ ст.	2
6	Українська філософія	2
7	Онтологія як фундаментальна складова філософського знання	2
8	Гносеологія як філософська теорія пізнання	2
9	Соціальна філософія. Філософський аналіз суспільства	2
10	Філософська антропологія та філософія культури	2
11	Предмет, методи значення логіки.	2
12	Поняття як форма міркування	2
13	Судження як форма міркування.	2
14	Умовиводи	2
15	Аргументація	2
	Всього	30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Гуманізм як основа сучасного світобачення	5
2	Філософія Давнього світу. Греція, Індія та Китай	5
3	Філософія Відродження. Філософія Нового часу та Просвітництва	5
4	Німецька класична філософія. Некласична філософія ХІХ-ХХІ ст.	5
5	Українська філософія	5
6	Онтологія. Проблема буття	5
7	Питання свідомості у філософії	5

8	Гносеологія. Пізнавальна активність людини	5
9	Наукове пізнання.	5
10	Філософське розуміння соціуму	5
11	Філософська антропологія як вчення про людину	5
12	Аксіологія: вчення про цінност	5
13	Поняття, судження, умовиводи та їх типи	5
14	Види аргументації	5
15	Лінійна і нелінійна логіка	4
	Всього	74

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анутовання, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків

90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. ЕНК «Філософія та логіка» // <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=632>
2. Гейко С.М., Культенко В.П., Савицька І.М., Супрун А.Г. Методичні вказівки з вивчення курсу «Філософія» для денної форми навчання. – К., 2016.
3. Гейко С.М., Культенко В.П., Савицька І.М., Супрун А.Г. Методичні вказівки з вивчення курсу «Філософія» для заочної форми навчання. – К., 2016.
4. Конверський А.Є. Логіка. – К.: Четверта хвиля, 2017. – 272 с.
5. Матвієнко І.С. Практикум з логіки для філологів. – К., 2019. – 56.
6. Гейко С.М. Логіка. Навчальний посібник. – К., 2015. – 116 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Андрущенко В.П. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій. [Текст] / В.П. Андрущенко, М. І. Михальченко. – К. : Генеза, 2016. – 368 с.
2. Гетманова А.Д. Посібник з логіки. – Київ, 2020. – 304 с.
3. Гладунський В.Н. Логіка для студентів економічних спеціальностей: Навчальний посібник. – Львів: Афіша, 2022. – 359 с.
4. Горський В.С. Філософія в українській культурі. [Текст] / В. С. Горський. – К. : Центр практичної філософії, 2021. – 73 с.
5. Гусев В. І. Історія західноєвропейської філософії XV–XVII ст. Курс лекцій : навчальний посібник для студентів вузів. [Текст] / В. І. Гусев. – К. : Либідь, 2019. – 253 с.
6. Жеребкін В.Є. Логіка. – Харків: Основи, К.: Знання, 2018. – 256 с.
7. Історія філософії України. Хрестоматія: Навчальний посібник / Упорядники: М.Ф.Тарасенко, М.Ю.Русин І.В.Бичко та ін. – К., 2018.
8. Історія філософії України: Підручник. [Текст] / М. Ф. Тарасенко, М. Ю. Русин, І. В. Бичко та ін – К.: Либідь, 2019.
9. Кант І. Критика чистого розуму. [Текст] / Пер. з нім. Ігоря Бурковського – К. : Юніверс, 2020. – 349 с.
10. Конверський А.Є. Критичне мислення. Підручник для студентів навчальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. – К: Центр навчальної літератури, 2018. – 340.
11. Конверський А.Є. Логіка. – К.: Четверта хвиля, 2017. – 272 с.

12. Кузьміна С.Л. Філософсько-педагогічна спадщина П. Юркевича. [Текст] / С. Л. Кузьміна; Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського – К., 2003. – 303 с.
13. Лук'янець В.С. Філософський постмодерн. [Текст] / В. С. Лук'янець, О. М. Соболь. – К. : Абрис, 1998. – 352 с.
14. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: онтологія людини: Навчальний посібник для студентів вузів. [Текст] / В. Г. Нестеренко. – К. : Абрис, 2005. – 335 с.
15. Ніцше Ф. Так казав Заратустра. Жадання влади [Текст] / Ф. Ніцше. – К. : Основи-Дніпро, 2013. – 415 с.
16. Огороднік І.В. Українська філософія в іменах: Навч. посібник. [Текст] / І. В. Огороднік, М. Ю. Русін. – К., 2017. – 325 с.
17. Романовський О. Г. Філософія психології : навч. посібник / О. Г. Романовський, В. Є. Михайличенко, Л. М. Грень ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Харків : НТУ «ХП», 2016. – 140 с.
18. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: панорама новітньої науки [Текст] / Пер. з фр. В. Шовкун. – К. : Основи, 2018. – 669 с.
19. Татаркевич В. Антична і середньовічна філософія. [Текст] / В. Татаркевич // Історія філософії. Т.1. – Львів : Свічадо, 2016. – 456 с.
20. Тофтул М.Г. Логіка. – К.: Академія, 2019. – 336 с.
21. Федів Ю. Історія української філософії: Курс лекцій. [Текст] / Ю. О. Федів, Н. Г. Мозгова. – К., 2004.
22. Філософія: Навчальний посібник / [Є.М. Причепій, А.М. Черній, Л.А. Чекаль]. – К : Академвидав, 2004. – 624 с.
23. Філософія: Навчальний посібник / [І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко, І.В. Бойченко та ін.]. – К : Вікар: Знання, 2018. – 624 с.
24. Філософія: Підручник / [І.В.Бичко, І.В. Бойченко, В.Г. Табачковський та ін.] – К. : Либідь, 2021. – 408 с.
25. Філософський енциклопедичний словник / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди; редкол.: В. І. Шинкарук (голова). – К. : Абрис, 2012. – 742 с.
26. Хоменко І.В. Логіка. Теорія та практика. – К: Центр навчальної літератури, 2010. – 400 с.
27. Хоменко І.В., Алексюк І.А. Основи логіки. Підручник – К.: Золоті ворота, 2018. – 256 с.
28. Читанка з філософії у 6 книгах. Кн. 6. :Зарубіжна філософія ХХ століття / Волинка Г. І., ред. – К. : Фірма «Довіра», 2020. – 238 с.

Інформаційні ресурси з Філософії

1. Архів класичної філософської літератури [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://abuss.narod.ru/Biblio/philo_zip.htm
2. Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади. (укр.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ae-lib.org.ua>
3. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса

Шевченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>

4. Сайт Українського філософського фонду [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.philosophy.ua>

5. Сайт «Ізборник» – Історія України IX-XVIII ст.: першоджерела та інтерпретації (електронна бібліотека давньої української літератури та розвідок з політології) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua>

6. Сайт видавництва Свічадо (Історія релігії, переклади Отців Церкви, християнська художня література, богословська та богослужбова література, філософія, психологія, етика та ін.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.svichado.com>

7. Сайт філософсько-літературного журналу „Логос” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ruthenia.ru/logos/> Hubner K. Philosophy of Modern Art and Philosophy of Technology [Електронний ресурс] / K. Hubner. – Режим доступу: http://scholar.lib.vt.edu/ejournals/SPT/v4_n1pdf/HUBNER.PDF

Інформаційні ресурси з Логіки

1. Богдановський І. В., Льовкіна О. Г. Логіка: Опорний конспект лекцій: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://chitalka.info/gp_12/gp_12index.htm.

2. Жеребкін В. Є. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/logika/logika_-_zherebkin_vye

3. Конверський А. Є. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15220809/logika/logika_-_konverskiy_aye.

4. Тофтул Н. Г. Логіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://readbookz.com/books/184.html>.